

Utredning beställarroll och eventuell utökad förskrivningsrätt sjuksköterskor i mobila team 2.0

Arbetsgrupp: Helena Dahlberg enhetschef, Inger Åckander sektionschef, Lars Mossling It samordnare och Liselotte Eriksson Hjälpmedelstrateg.

I verksamhetsplan för 2022 finns uppdraget att tydliggöra beställarroll samt se över förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team.

I dialog med Strategiskt Kundråd 2022-04-22 framkom uppfattningen att det är viktigt att tydliggöra skillnader mellan förskrivning och beställning för verksamhetschefer. Speciellt ur en patientsäkerhetsaspekt.

Strategiskt kundråd poängterar också att hjälpmedelskonsulenter finns och är behjälpliga både med allmänna råd (utan kostnad) och att möjlighet att köpa konsultation till timkostnad som stöd för beställare.

Vidare framhåller Strategiskt kundråd att Hjälpmedelscentrum inte ska styra verksamheter som vill hyra till egen verksamhet men då hjälpmedelshandboken har krav på samråd med hjälpmedelskonsulent bör detta också ske om verksamhet vill hyra ett hjälpmedel som i länets regelverk kräver det.

Vad är en beställare?

- Person som beställer ett eller flera hjälpmedel till verksamhet exempelvis som grundutrustning. Hjälpmedlet är inte utprovat och kan användas av fler personer och inte för en specifik och namngiven person. Verksamhetschef har ansvar för att personal som använder hjälpmedlet har kompetens för att använda det på ett patientsäkert sätt. Verksamhetschef eller enhetschef rekommenderas att ta hjälp av förskrivare enligt lokala rutiner.
- Person som beställer ansvar 3 hjälpmedel till eget lager/förråd.

Vad är en förskrivare?

Hjälpmedel är en integrerad del i vården och rehabilitering som kräver utredning och kompetens. Teamsamverkan är en framgångsfaktor. Förskrivningsrätt kräver ett legitimationsyrke med kunskap om förskrivningsprocessen, vilket arbetsterapeuter och fysioterapeuter får i sin grundutbildning.

Förskrivare inom Hjälpmedelscentrums ansvarsområde är hälso- och sjukvårdspersonal med legitimation som kan förskriva till enskild person vilket oftast är arbetsterapeuter och fysioterapeuter men innefattar även läkare, dietister och logopeder samt sjuksköterskor som har förskrivningsrätt på enklare omvårdnadshjälpmedel och inkontinenshjälpmedel. Vid förskrivning av hjälpmedel ska hela förskrivningsprocessen följas. Förskrivarutbildningar krävs i Västmanland för att få förskriva hjälpmedel. För mer information, se under rubrik Utbildningar på HMC:s vårdgivarwebb

[Hjälpmedelscentrum - Region Västmanland \(regionvastmanland.se\)](https://regionvastmanland.se/hjelpmedelscentrum)

För vissa hjälpmedel är läkare förskrivare men beställning/förskrivning kan göras av fysioterapeut eller sjuksköterska med särskild kompetens. Det anges i så fall i Hjälpmedelshandboken vad som krävs. [Hjälpmedelshandboken - Region Västmanland \(regionvastmanland.se\)](https://regionvastmanland.se/hjelpmedelshandboken)

För en mindre mängd hjälpmedel har specialpedagoger inom Habiliteringscentrum fått förskrivningsrätt.

Patientsäkerhet

Det är viktigt att sträva efter personförskrivning för att garantera patientsäkerheten.

Vilka utbildningar ska krävas/rekommenderas?

Omvärldsbevakning som gjorts visar att det ser olika ut i landet kring kompetenskrav på de som beställer till verksamhet eller eget förråd. Det är mer vanligt att detta görs av icke legitimerad personal men exempelvis region Jönköping har krav att det ska finnas en legitimation.

Inga speciella utbildningar för beställare finns. Flera regionen anger att det är verksamhetschef som ansvarar för att en beställare har rätt kompetens samtidigt som de anger att det är tveksamt om verksamhetschef har kunskap om sitt ansvar när det gäller medicinteknisk utrustning i egen verksamhet.

Förslag på utbildningskrav i Västmanland

Bra att veta om hjälpmedel för vård- och omsorgspersonal (20 min)

Syftet med webbutbildningen är att all personal, även de som inte är förskrivare men som kommer i kontakt med hjälpmedel i sitt arbete, ska känna till förskrivningsprocessen och vad som stödjer och reglerar den, samt hur de kan stödja patientens delaktighet [Socialstyrelsen utbildning](#)

Förenklad webSesam e-utbildning

En förenklad webSesam-instruktion som bygger på självstudier för icke legitimerad personal som behöver administrera i webSesam, t ex lageransvariga som behöver göra beställningar till enhet eller påfyllnad av lager, hämtorder, lagerflytt eller enbart läsbehörighet i webSesam.

Resultat

Förenklad e-utbildning webSesam-instruktion som bygger på självstudier för icke legitimerad personal finns numera på Hjälpmedelscentrum vårdgivarwebb.

Planering har påbörjats för att skapa en sida på Hjälpmedelscentrums vårdgivarwebb med information för verksamhetschefer och enhetschefer om vilka utbildningar som finns på ex Socialstyrelsens hemsida och hur man hittar i Hjälpmedelshandboken samt annan bra information.

Information ska finnas i alla HMC-info där vi rekommenderar Socialstyrelsens webbutbildning om hjälpmedelsförskrivning för chefer och personal. [Stöd och utbildning inom hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning - Socialstyrelsen](#)

Det finns även ett stödmaterial som går att skriva ut [Delaktighet vid förskrivning av hjälpmedel \(socialstyrelsen.se\)](#)

Förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team

Möte och mailkontakt har hållits med Eva Brunström projektledare Nära Vård, Utveckling av mobilitet i Region Västmanland, Noden Västerås, Surahammar. Man ser inte i dagsläget något utökat behov av förskrivningsrätt för sjuksköterskor i mobila team. Mobila team är kopplade till hemsjukvårdens arbetsterapeuter och fysioterapeuter, vilket bedöms täcka behov av förskrivning.

Strategiskt kundråd anser inte förskrivningsrätt för sjuksköterskor generellt behöver utökas i dagsläget, om den ska utökas är det inom enstaka produktområden exempelvis omvårdnadshjälpmedel där el-sängryggstöd och vårdsängar ingår. I första hand viktigt att sjuksköterskor utnyttjar sin förskrivningsrätt på vissa omvårdnadshjälpmedel de redan har idag.

Omvärldsbevakning har gjorts (region Dalarna, Gotland, Jönköping, Kalmar, Stockholm, Sörmland, Västernorrland och Uppsala kommun samt Skånes kommuner). Förskrivningsrätt för sjuksköterskor ser ut ungefär lika ut som i region Västmanland. Sjuksköterskor kan förskriva enklare omvårdnadshjälpmedel och under viss förutsättning och i samråd med läkare en del medicintekniska behandlingshjälpmedel. I Uppsala kommun för Sjuksköterskor endast förskriva antidecubitussmadrasser.

Hjälpmedelshandboken

Idag finns en blandning på om det är distriktsköterska eller sjuksköterska som har förskrivningsrätt. Förslag är att ta bort distriktsköterska och bara använda titeln sjuksköterska för enklare hjälpmedel.

I de fall det krävs extra kompetens mer än sjuksköterska är det angivet.

Resultat

Justering i handboken: Förskrivare DSK ersätts av SSK

Om behov uppstår hos sjuksköterskor i mobila team att få en utökad förskrivningsrätt får HMC och Strategiskt kundråd återuppta frågan om förändrad förskrivningsrätt.